

Briselē, 5.4.2018
COM(2018) 171 final

2018/0081 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts
ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā**

{SWD(2018) 87 final} - {SWD(2018) 88 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir uzlabot darbinieku veselības aizsardzību, samazinot arodeksponētību piecām kancerogēnām ķīmiskajām vielām, nodrošināt lielāku skaidrību darbiniekiem, darba devējiem un regulējuma īstenotājiem un radīt vienlīdzīgākus konkurences apstākļus ekonomikas dalībniekiem.

Komisijas priekšsēdētājs Ž. K. Junkers savā 2017. gada runā par stāvokli Savienībā¹ uzsvēra, ka sociālā sadrumstalotība un sociālais dempings Eiropā ir jānovērš ar kopīgiem pūliņiem un ieviešot Eiropas sociālo tiesību pīlāru². Šo pīlāru Eiropas Parlaments, Padome un Komisija kopīgi pasludināja 2017. gada 17. novembrī Ģēteborgas Sociālajā samītā, un tas veidots kā virzienrādītājs atjaunotajā konverģences procesā — virzībā uz labākiem darba un dzīves apstākļiem visā Savienībā. Viens no pamatprincipiem ir darbinieku tiesības uz veselīgu, drošu un labi pielāgotu darba vidi, un te ietilpst arī aizsardzība pret kancerogēniem. Pastāvīgi samazināt arodekspozīciju kancerogēniskām un mutagēniskām vielām ir viens no konkrētajiem pasākumiem, ar ko Junkera vadītā Komisija īsteno šo nozīmīgo prioritāti — darbinieku veselības aizsardzību. Tas ir nepārprotami norādīts Komisijas paziņojumā “Drošāks un veselīgāks darbs visiem”³.

Tāpat arī Kopīgajā deklarācijā par ES likumdošanas prioritātēm 2018.-2019. gadā⁴ Eiropas Savienības sociālajai dimensijai ir atvēlēta nozīmīga vieta, tāpēc ir ierosināts priekšlikums direktīvai par darbinieku aizsardzību pret veselības apdraudējumiem darbavietā (saistībā ar eksponētību kancerogēniem un mutagēniem).

Iecere ir turpināt šo svarīgo darbu nolūkā noteikt saistošas robežvērtības vēl citiem kancerogēniem un mutagēniem.

Vēzis ir galvenā ar darbu saistītā veselības problēma ES-28: tas darbinieku dzīvībai un veselībai nodara gandrīz tikpat lielu kaitējumu kā divas nākamās nozīmīgākās problēmas (balsta un kustību aparāta slimības un asinsrites slimības), kopā ņemtas⁵. Tomēr būtiska arodeksponētība kancerogēniem un mutagēniem rada vēl daudz tālejošākas sekas. Tā var izraisīt ne tikai vēzi, bet arī daudzas un dažādas citas nozīmīgas veselības problēmas, piemēram, elpceļu slimības un nervu sistēmas traucējumus. Iznākums ir darbinieku un viņu tuvinieku ciešanas, slikta dzīves kvalitāte, apdraudēta labklājība un (visļaunākajā gadījumā) nāve.

Lai risinātu šīs problēmas, Komisija jau spērusi pirmos soļus, proti, divi likumdošanas priekšlikumi, ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas

¹ Runa par stāvokli Savienībā 2017. gadā: https://ec.europa.eu/commission/state-union-2017_lv.

² Eiropas sociālo tiesību pīlārs, 2017. gada novembris, https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_lv.

³ Komisijas paziņojums “Drošāks un veselīgāks darbs visiem. ES darba drošības un veselības aizsardzības tiesību aktu un politikas modernizēšana”, COM/2017/012 *final*. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=2709>.

⁴ https://ec.europa.eu/commission/publications/joint-declaration-eus-legislative-priorities-2018_en.

⁵ EU-OSHA (2017): What are the main work-related illnesses and injuries resulting in death and in DALY? Pieejams: <https://visualisation.osha.europa.eu/osh-costs>.

saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (“direktīva”)⁶, ar mērķi pārskatīt vai ieviest arodekspozīcijas robežvērtības 20 ķīmiskajām vielām, ir pieņemti attiecīgi 2016. gada maijā⁷ un 2017. gada janvārī⁸. Abiem priekšlikumiem bija pievienoti ietekmes novērtējumi⁹. Pirmo priekšlikumu likumdevēji pieņēma 2017. gada 12. decembrī kā Direktīvu (ES) 2017/2398¹⁰, bet otrs pašlaik tiek apspriests Padomē un Parlamentā. Vienošanās par vispārējo pieeju Padome panāca 2017. gada 15. un 16. jūnija sanāksmē¹¹, savukārt Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā gaidāma 2018. gada pirmajā ceturksnī.

Par šo trešo priekšlikumu Komisija 2017. gadā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 154. pantu rīkoja divposmu apspriešanos ar Eiropas sociālajiem partneriem¹² — vispirms par to, kādā virzienā Eiropas Savienībai būtu jāiet saistībā ar turpmāku direktīvas pārskatīšanu, un pēc tam par grozījumu iespējamo saturu.

Sociālie partneri, darbinieku un darba devēju organizācijas apliecināja, ka pieci kancerogēni, kas izvēlēti iekļaušanai direktīvas trešajā grozījumā, ir ļoti nozīmīgi darbinieku veselības aizsardzībai, un aicināja Komisiju turpināt sagatavošanās darbus pie arodekspozīcijas robežvērtību (AER) noteikšanas šādām vielām:

- (1) kadmijs un tā neorganiskie savienojumi, uz ko attiecas direktīvas darbības joma;
- (2) berilijs un tā neorganiskie savienojumi, uz ko attiecas direktīvas darbības joma;
- (3) arsēnskābe un tās sāļi, kā arī neorganiskie arsēna savienojumi, uz ko attiecas direktīvas darbības joma;
- (4) formaldehīds;
- (5) 4,4'-metilēn-bis-(2-hloranilīns)(MOCA)¹³.

Trīspusējā Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevējā komitejā (ACSH) to vēlreiz apliecināja arī dalībvalstu iestāžu, darba devēju un darbinieku organizāciju pārstāvji.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (kodificētā redakcija) (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.).

⁷ COM(2016) 248 *final*, 2016. gada 13. maijs, Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā.

⁸ COM(2017) 11 *final*, 2017. gada 10. janvāris, Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā.

⁹ Attiecīgi SWD(2016) 152 *final*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1516268356986&uri=CELEX:52016SC0152> un SWD(2017) 7 *final*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1516268483171&uri=CELEX:52017SC0007>.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Direktīva (ES) 2017/2398, ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (OV L 345, 27.12.2017., 87. lpp.).

¹¹ Dokuments pieejams http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_10438_2017_INIT&from=LV.

¹² Konsultatīvais dokuments, 26.7.2017. Pirmā posma apspriešanās ar sociālajiem partneriem (saskaņā ar LESD 154. pantu) par Direktīvas 2004/37/EK pārskatīšanu nolūkā tajā iekļaut saistošas arodekspozīcijas robežvērtības attiecībā uz vēl citiem kancerogēniem un mutagēniem, C(2017) 5191 *final*. Konsultatīvais dokuments, 10.11.2017. Otrā posma apspriešanās ar sociālajiem partneriem (saskaņā ar LESD 154. pantu) par Direktīvas 2004/37/EK pārskatīšanu nolūkā tajā iekļaut saistošas arodekspozīcijas robežvērtības attiecībā uz vēl citiem kancerogēniem un mutagēniem, C(2017) 7466 *final*.

¹³ Pirmie trīs kancerogēni ir vielu grupas, kurās ietilpst daudz prioritāro savienojumu (kadmijs — 11 savienojumi, berilijs — 9 savienojumi, arsēns — 26 savienojumi).

Saskaņā ar direktīvas 16. pantu robežvērtības, pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, direktīvas III pielikumā nosaka visiem kancerogēniem vai mutagēniem, attiecībā uz kuriem tas iespējams. Saskaņā ar direktīvas 17. panta 1. punktu tās III pielikumu var grozīt tikai saskaņā ar procedūru, kas noteikta LESD 153. panta 2. punktā (parastā likumdošanas procedūra).

Direktīvā ir noteiktas vairākas vispārējas minimālās prasības, kas ļauj samazināt vai novērst eksponētību visiem tās darbības jomā ietilpstošajiem kancerogēniem un mutagēniem. Darba devējiem ir jāapzina un jānovērtē, kādi riski darbiniekiem rodas saistībā ar arodekspozīciju konkrētiem kancerogēniem un mutagēniem, un, ja riski pastāv, eksponētība ir jānovērš. Ja tas ir tehniski iespējams, process vai ķīmiskā viela ir jāaizstāj ar nebīstamu vai mazāk bīstamu procesu vai ķīmisko vielu. Ja aizstāšana nav tehniski iespējama, ķīmiskie kancerogēni tehnisko iespēju robežās ir jāražo un jāizmanto noslēgtā sistēmā, lai nepieļautu ekspozīciju. Ja tas nav tehniski iespējams, darbinieku eksponētība ir jāsamazina līdz zemākajam tehniski iespējamajam līmenim. Šādu samazināšanas pienākumu paredz direktīvas 5. panta 2. un 3. punkts.

Papildus šīm vispārējām minimālajām prasībām direktīvā ir skaidri norādīts, ka darbinieku aizsardzības mehānisma neatņemama daļa ir AER noteikšana kancerogēnu un mutagēnu ekspozīcijai ieelpošanas rezultātā¹⁴. Ķīmiskajām vielām, kurām šādas vērtības vēl nav noteiktas, tās ir jānosaka, un šīs vērtības ir jāpārskata, ja tas kļūst iespējams, ņemot vērā jaunākos zinātniskos datus¹⁵. Arodekspozīcijas robežvērtības konkrētiem kancerogēniem vai mutagēniem ir noteiktas direktīvas III pielikumā. Pašlaik III pielikumā ir 14¹⁶ ieraksti.

Ja, nosakot ES mēroga AER, tiek samazināta arodekspozīcija kancerogēniem un mutagēniem, tas palīdz novērst gan saslimšanu ar vēzi, gan citas nozīmīgas šo vielu izraisītas veselības problēmas. Tādējādi uzlabojas darbinieku un viņu tuvinieku dzīves kvalitāte un labklājība, tiek paildzināta darbinieku darba dzīve, kāpināts ES ražīgums un konkurētspēja un nodrošināti vienlīdzīgāki konkurences apstākļi uzņēmumiem Eiropas Savienībā. Aplēses liecina, ka pēc šā priekšlikuma pieņemšanas ilgtermiņā uzlabotos vairāk nekā 1 000 000 darbinieku darba apstākļi ES un tiku novērsti vairāk nekā 22 000 arodsaslimšanas gadījumi (ar vēzi vai citām slimībām)¹⁷.

Pieejamā informācija, tostarp zinātniskie dati, apliecina, ka III pielikums ir jāpapildina ar šo kancerogēnisko vielu arodekspozīcijas robežvērtībām un ka attiecībā uz *MOCA* ir jānorāda piebilde “āda”, attiecībā uz formaldehīdu — piebilde “ādas sensibilizācija” un attiecībā uz beriliju un tā neorganiskajiem savienojumiem — piebilde “ādas un elpceļu sensibilizācija”¹⁸.

Tāpēc ir ierosināts veikt konkrētus pasākumus nolūkā III pielikumā noteikt robežvērtības vēl pieciem kancerogēniem un norādīt arī attiecīgās piebildes attiecībā uz *MOCA*, formaldehīdu un beriliju un tā neorganiskajiem savienojumiem.

¹⁴ Direktīvas 13. apsvēruma un 1. panta 1. punkts.

¹⁵ Direktīvas 13. apsvēruma un 16. panta 1. punkts.

¹⁶ Grozījumi izdarīti ar Direktīvu (ES) 2017/2398, sk. 10. zemspītras piezīmi.

¹⁷ RPA (2018) galīgais ziņojums. Trešajā pētījumā apkopota jaunākā informācija par vairākām vielām nolūkā analizēt, kāda būtu Direktīvas 2004/37/EK iespējamo grozījumu sociālekonomiskā un vidiskā ietekme un ietekme uz veselību.

¹⁸ Par zinātnisko atziņu apkopošanu un izmantošanu sk. 3. punktu.

Atbilstība pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Šī ierosme grozīt Direktīvu 2004/37/EK ir saskanīga ar Eiropas sociālo tiesību pilāru. Ar to tiek īstenots 10. princips — tiesības uz “veselīgu, drošu un labi pielāgotu darba vidi” — un tieši sekmēta darbinieku drošības un veselības aizsardzība augstā līmenī.

Arī Komisijas 2017. gada 10. janvāra paziņojumā “Drošāks un veselīgāks darbs visiem” viena no darba aizsardzības prioritātēm ir uzdevums modernizēt tiesisko regulējumu, proti, noteikt atjauninātas AER kancerogēniem un mutagēniem.

Direktīva 89/391/EEK (“pamatdirektīva”)¹⁹ par drošību un veselības aizsardzību darbā un Direktīva 98/24/EK²⁰ par riskiem, kas saistīti ar ķīmisko vielu izmantošanu darbā, ir piemērojamas kā vispārēji tiesību akti, neskarot stingrākus un/vai konkrētākus direktīvā paredzētos noteikumus.

Saskanība ar citām Savienības politikas jomām

Uzlabot darba apstākļus un nepieļaut, ka darbinieki cieš nopietnos negadījumos vai no arodslimībām, rūpēties par darbinieku veselību darba mūža garumā — tas ir politikas pamatprincips, kas ir saskaņā ar Komisijas priekšsēdētāja Ž. K. Junkera politikas pamatnostādņēs izvirzīto uzdevumu panākt, ka Eiropas sociālais novērtējums ir AAA. Tam ir arī pozitīva ietekme uz ražīgumu un konkurētspēju, turklāt tas ir ļoti svarīgi, lai sekmētu ilgāku darba mūžu saskaņā ar stratēģijas “Eiropa 2020” gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei²¹ mērķiem.

Priekšlikuma mērķi atbilst pamattiesībām, kas izklāstītas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā²², jo īpaši tās 2. pantā (tiesības uz dzīvību) un 31. pantā (tiesības uz godīgiem un taisnīgiem atbilstīgiem darba apstākļiem).

No šajā priekšlikumā aplūkotajiem pieciem kancerogēniem divas vielas (arsēnskābe un tās sāļi un *MOCA*²³) ir iekļautas *REACH* regulas²⁴ XIV pielikumā, tāpēc pirms to laišanas tirgū un izmantošanas ir jāsaņem atļauja. Kadmijs ir identificēts kā “viela, kas rada ļoti lielas bažas” (*SVHC*) un ir iekļauts *REACH* regulas 59. panta 1. punktā minētajā kandidātu sarakstā iespējamai iekļaušanai *REACH* XIV pielikumā. Berilijs un formaldehīds pašlaik nav identificēti kā *SVHC*, un uz tiem neattiecas nekādi *REACH* regulā paredzēti ierobežojumi. Tomēr attiecībā uz formaldehīdu Komisijas dienesti ir pieprasījuši *ECHA* sagatavot “XV pielikuma dokumentāciju”, lai varētu apsvērt, vai noteikt ierobežojumus formaldehīdam un formaldehīda izdalītājiem patēriņam paredzētos maisījumos un precēs. Līdztekus XV pielikuma dokumentācijas gatavošanai *ECHA* pēc pieprasījuma pašlaik vāc esošo informāciju,

¹⁹ Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp).

²⁰ Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīva 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā (četrpadsmitā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.).

²¹ COM(2010) 2020 un COM(2014) 130 *final*.

²² Pieejama <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:12016P/TXT>.

²³ Attiecībā uz *MOCA* t. s. “rieta datums” bija 2017. gada 22. novembris; pēc šī datuma to vairs nevar ne laist tirgū nekādiem lietojumiem, ne lietot, ja nav saņemta atļauja.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu.

lai novērtētu iespējamo arodekspozīciju formaldehīdam un formaldehīda izdalītājiem, tostarp attiecībā uz rūpnieciskiem un profesionāliem lietojumiem²⁵.

Direktīva un *REACH* regula viena otru papildina. Pamatdirektīva, kas piemērojama direktīvas darbības jomā kā vispārīgs tiesību akts, paredz, ka tā ir piemērojama, neskarot pašreizējos vai turpmākos valstu un ES noteikumus, kas ir vēl labvēlīgāki darbinieku veselības aizsardzībai un drošībai darbā. Savukārt *REACH* regulā noteikts, ka tā ir piemērojama, neskarot darbinieku aizsardzības tiesību aktus, tostarp direktīvu.

Kas attiecas uz formaldehīdu, Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/183²⁶ reglamentē formaldehīda specifisku izmantošanu par dzīvnieku barības piedevu: tajā atzīts, ka nav izpildīti nosacījumi atļaujas saņemšanai konkrētajam lietojumam, ņemot vērā, ka ir pieejami alternatīvi līdzekļi un *inter alia* jāievēro piesardzības princips.

Ierosināts robežvērtības saskaņā ar direktīvu noteikt šādu iemeslu dēļ.

- Direktīva attiecas uz jebkādu kancerogēna vai mutagēna lietojumu darbavietā visā tā aprites ciklā un uz darbinieku ekspozīciju vielām, kas izdalās *jebkuras darbības rezultātā* neatkarīgi no tā, vai tas notiek ar nolūku vai bez tā un vai šī ķīmiskā viela ir vai nav pieejama tirgū.
- Riska novērtējums, ko darba devēji veic saskaņā ar Direktīvu 2004/37/EK, ir saistīts ar darbavietu un konkrēto procesu, turklāt tajā būtu jāņem vērā darbinieku kopējā ekspozīcija visiem darbavietā sastopamajiem kancerogēniem un mutagēniem.
- Kancerogēnu arodekspozīcijas robežvērtības tiek noteiktas stingri regulētā procesā – pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, apspriežoties ar ieinteresētajām personām —, kas noslēdzas ar iesniegšanu līdztiesīgajiem likumdevējiem pieņemšanai.
- AER ir svarīga direktīvas daļa un daļa no plašākas pieejas ķīmisko risku pārvaldībai darba aizsardzības kontekstā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Juridiskais pamats

LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka Eiropas Parlaments un Padome var “[LESD 153. panta] 1. punkta a) līdz i) apakšpunktā minētajās jomās ar direktīvām noteikt minimālās prasības, kas pakāpeniski jāievieš, ievērojot nosacījumus un tehniskos noteikumus katrā dalībvalstī. Ar šādām direktīvām vairās uzlikt tādus administratīvus, finansiālus un juridiskus ierobežojumus, kas traucētu veidoties un attīstīties mazajiem un vidējiem uzņēmumiem”. LESD 153. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka Savienība atbalsta un papildina dalībvalstu darbību šādā jomā: “uzlabojumi, jo īpaši darba vidē, lai aizsargātu darba ņēmēju veselību un drošību”.

Direktīvu 2004/37/EK pieņēma, pamatojoties uz LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu, lai uzlabotu darbinieku veselību un drošību. Direktīvas 16. pantā ir paredzēts saskaņā ar LESD 153. panta 2. punktā noteikto procedūru pieņemt robežvērtības attiecībā uz visiem tiem kancerogēniem vai mutagēniem, kam tas ir iespējams.

²⁵ ECHA vietne <https://echa.europa.eu/registry-of-current-restriction-proposal-intentions/-/substance-rev/18148/term>.

²⁶ Komisijas 2018. gada 7. februāra Īstenošanas regula (ES) 2018/183 par to, ka tiek liegta atļauja formaldehīdu izmantot par dzīvnieku barības piedevu, kas ietilpst konservantu un higiēnas stāvokļa uzlabotāju funkcionālajās grupās (OV L 34, 8.2.2018., 6. lpp.).

Šā priekšlikuma mērķis ir stiprināt darbinieku veselības aizsardzību saskaņā ar LESD 153. panta 1. punkta a) apakšpunktu, proti, direktīvas III pielikumā norādīt robežvērtības un piebildes. Tādēļ LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir atbilstīgs juridiskais pamats Komisijas priekšlikumam.

Ievērojot LESD 153. panta 2. punktu, it sevišķi darba vides uzlabošana darbinieku veselības un drošības aizsardzības nolūkos ir sociālās politikas aspekts, kas ietilpst gan ES, gan dalībvalstu kompetences jomā.

Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Tā kā riski darbinieku veselībai un drošībai visā ES ir lielā mērā līdzīgi, ES noteikti jāatbalsta dalībvalstis šo risku risināšanā.

Šā priekšlikuma sagatavošanas gaitā iegūtie dati parāda, ka starp dalībvalstīm pastāv lielas atšķirības attiecībā uz robežvērtību noteikšanu šajā priekšlikumā ietvertajiem kancerogēniem un mutagēniem²⁷.

Lai gan šajā direktīvā apskatītajiem pieciem kancerogēniem vēl nav noteiktas AER ES līmenī, aizsardzība valstu līmenī ir atšķirīga. Katrai vielai ir noteiktas dažādas atšķirīgas nacionālās AER, savukārt vairākās dalībvalstīs šīm vielām nekādas AER nav noteiktas vispār²⁸.

Atšķirīgas nacionālās AER noved pie dažāda darbinieku aizsardzības līmeņa ES un kropļo konkurenci. Uzņēmumiem, kas darbojas vienā dalībvalstī, var nākties ievērot daudzreiz zemākas (t. i., stingrākas) AER nekā uzņēmumiem, kas darbojas citās dalībvalstīs, un sastapties ar lielākām izmaksām, jo ir vajadzīgi lielāki ieguldījumi aizsargpasākumos un aizsargaprīkojumā. Bez tam šādas atšķirības valstu starpā var radīt sarežģījumus (juridiskus, administratīvus, organizatoriskus) tiem uzņēmumiem, kas vienlaikus darbojas dažādās dalībvalstīs.

Šādos apstākļos ar dalībvalstu veiktajiem pasākumiem vien nav iespējams nodrošināt, ka uz visiem ES darbiniekiem visās dalībvalstīs tiek attiecinātas minimālās prasības darbinieku veselības aizsardzībai pret riskiem, ko rada eksponētība šiem kancerogēniem.

Atšķirīgs aizsardzības līmenis var rosināt uzņēmumus pārvietot savas ražotnes uz dalībvalstīm ar zemākiem standartiem. Visos gadījumos darba standartu atšķirības ietekmē konkurētspēju, jo tirgus dalībniekiem rada atšķirīgas izmaksas. Šādu ietekmi uz vienoto tirgu var mazināt, nosakot skaidrus un konkrētus minimālos standartus darbinieku aizsardzībai dalībvalstīs.

Turklāt šis priekšlikums veicinās lielāku elastību attiecībā uz pārrobežu nodarbinātību, jo darbinieki varēs būt pārliecināti, ka uz viņiem visās dalībvalstīs attieksies veselības aizsardzības minimālās prasības un līmeņi.

No tā izriet, ka, lai sasniegtu šā priekšlikuma mērķus, ir vajadzīga ES līmeņa rīcība, un tas atbilst Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktam.

Direktīvu var grozīt tikai un vienīgi ES līmenī un pēc divposmu apspriešanās ar sociālajiem partneriem (darba devēji un darba ņēmēji) saskaņā ar LESD 154. pantu.

²⁷ Sk. priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 5. pielikumu, kurā sniegts pārskats par visām AER, kas šīs direktīvas aptvertajām vielām noteiktas ES dalībvalstīs.

²⁸ Sk. priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 3. tabulu.

Proporcionalitāte

Šis priekšlikums ir solis noteikto mērķu — uzlabot darbinieku dzīves un darba apstākļus — sasniegšanas virzienā.

Pēc saspringtām diskusijām ar visām ieinteresētajām personām (darbinieku organizāciju pārstāvjiem, darba devēju organizāciju pārstāvjiem un valdības pārstāvjiem) ierosināto robežvērtību noteikšanā ir ņemti vērā sociālekonomiskās īstenojamības faktori.

Saskaņā ar LESD 153. panta 4. punktu šajā priekšlikumā paredzētie noteikumi nevienai dalībvalstij neliedz atstāt spēkā vai ieviest stingrākus ar Līgumiem saderīgus aizsargpasākumus, piemēram, noteikt zemākas robežvērtības. Saskaņā ar LESD 153. panta 3. punktu dalībvalstīm ir iespēja darba devējiem un darba ņēmējiem pēc to kopīga lūguma uzticēt to direktīvu īstenošanu, kas pieņemtas atbilstīgi LESD 153. panta 2. punktam, tādējādi ņemot vērā valstī iedibinātos pasākumus šīs jomas reglamentēšanai.

No tā izriet, ka saskaņā ar proporcionalitātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktā, šis priekšlikums paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minēto mērķu sasniegšanai.

Juridiskā instrumenta izvēle

LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka minimālās prasības darbinieku veselības un drošības aizsardzības jomā var pieņemt “ar direktīvām”.

3. APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Divposmu apspriešanās ar Eiropas sociālajiem partneriem saskaņā ar LESD 154. pantu

Šis tiesību akta priekšlikums ir jau trešais šīs direktīvas grozījums, ko sagatavojusi Junkera vadītā Komisija; tā izstrādes gaitā 2017. gadā Komisija rīkoja divposmu apspriešanos ar Eiropas sociālajiem partneriem saskaņā ar LESD 154. panta 2. punktu, kuras laikā tika apkopoti viedokļi par to, kādam vajadzētu būt ES pasākumu virzienam un saturam šajā jomā, ciktāl tas attiecas uz saistošu AER noteikšanu un vai/pārskatīšanu direktīvas III pielikumā un uz direktīvas pārskatīšanu nākotnē.

Pirmā posma apspriedēs apstiprinājās, ka, lai ieviestu labākus standartus visā ES un risinātu darbinieku eksponētības problēmas, ir jārīkojas ES līmenī.

Visas trīs apspriešanās iesaistījušās darbinieku organizācijas atzina, ka jau spēkā esošie tiesību akti ir ļoti svarīgi un ka ir vajadzīga turpmāka rīcība. Visā visumā tās piekrita konsultatīvajā dokumentā aprakstītajām problēmām, apliecināja, cik lielu nozīmi tās piešķir darbinieku aizsardzībai pret veselības riskiem, ko izraisa eksponētība kancerogēniem un mutagēniem, un uzsvēra, ka III pielikums pastāvīgi jāpapildina ar jaunām vielām. Turklāt tās uzsvēra, ka aptverto vielu skaits ir jāpalielina, lai sasniegtu mērķi — līdz 2020. gadam noteikt 50 AER saskaņā ar Eiropas Arodbiedrību konfederācijas sagatavoto sarakstu.

Četras apspriešanās iesaistījušās darba devēju organizācijas atbalstīja mērķi efektīvi aizsargāt darbiniekus no arodekspozīcijas izraisīta vēža, tostarp noteikt saistošas AER ES līmenī.

Runājot par konsultatīvajā dokumentā apskatītajiem jautājumiem, darba devēji principā atbalstīja direktīvas turpmāku pārskatīšanu, taču ar zināmiem nosacījumiem. Darba devēju ieskatā saistošas AER vajadzētu noteikt tikai prioritārajām vielām. AER noteikšanas procesam būtu jābalstās uz pamatotiem zinātniskiem pierādījumiem, tehnisko un ekonomisko īstenojamību, sociālekonomiskās ietekmes novērtējumu un trīspusējās *ACSH* atzinumu.

Pēc tam Komisija uzsāka otrā posma apspriešanos ar sociālajiem partneriem. Konsultatīvajā dokumentā bija apskatīti iespējamie ES rīcības virzieni nolūkā uzlabot darbinieku aizsardzību pret kancerogēniem un mutagēniem.

Trīs otrā posma apspriešanās iesaistījušās darbinieku organizācijas atzina, ka ir svarīgi pilnveidot pastāvošo tiesisko regulējumu atbilstīgi ierosinātajiem Komisijas pasākumiem un ar tiem pat neaprobežoties, lai pastāvīgi apkarotu riskus, ko izraisa eksponētība kancerogēniem un mutagēniem. Tās vēlreiz uzsvēra, ka jāsasniedz mērķis — līdz 2020. gadam noteikt 50 AER kancerogēniem un mutagēniem.

Četras otrā posma apspriešanās iesaistījušās darba devēju organizācijas apliecināja savu atbalstu pasākumiem, kuru mērķis ir efektīvi aizsargāt darbiniekus no arodekspozīcijas izraisīta vēža, tostarp noteikt saistošas AER ES līmenī, tomēr uzsvēra arī, ka vērtībām jābūt samērīgām un tehniski īstenojamām. Lai gan darba devēji uzskatīja, ka Komisijas prioritāro vielu atlases kritēriji ir nozīmīgi, tie īpaši aicināja kritērijos iekļaut arī tehniskās un ekonomiskās īstenojamības aspektu.

No apspriešanās ar sociālajiem partneriem izriet, ka būtu lietderīgi grozīt direktīvu un noteikt AER pieciem jauniem kancerogēniem.

Apspriešanās ar Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēju komiteju

ACSH ir pieņēmusi atzinumus par visām šajā trešajā direktīvas grozījumā iekļautajām prioritārajām vielām²⁹. Tā ir ierosinājusi III pielikumu papildināt ar AER visām šīm vielām un pie dažām norādīt attiecīgās piebildes (“āda”, “ādas un elpceļu sensibilizācija”)³⁰. Turklāt tā vērsa uzmanību arī uz grūtībām, kas īstermiņā rastos ar dažu AER praktisko piemērošanu.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Saskaņā ar direktīvu pārskatot robežvērtības vai nosakot jaunas, Komisija ievēro īpašu procedūru, kas paredz zinātnisku atzinumu un konsultāciju saņemšanu no *ACSH*. Ikvienu arodveselībai un drošībai veltīta pasākuma (īpaši attiecībā uz kancerogēniem un mutagēniem) pamatā ir stabila zinātniskā bāze. Tāpēc nolūkā zinātniskās atziņas integrēt lēmumu pieņemšanas procesā un ievērot Komisijas 2017. gada 10. janvāra paziņojumu “Drošāks un veselīgāks darbs visiem” Komisija konsultējas gan ar Zinātnisko komiteju jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā (*SCOEL*), gan ar Eiropas Ķīmikāliju aģentūras (*ECHA*) Riska novērtēšanas komiteju (*RAC*)³¹. Komisija var arī atsaukties uz zinātnisko informāciju, kas iegūta citviet, ja vien dati ir pienācīgi pamatoti un publiski pieejami (piemēram, *IARC* monogrāfijas vai nacionālo zinātnisko komiteju slēdzieni).

²⁹ Ar atzinumu pilnu tekstu var iepazīties *CIRCA-BC*, <https://circabc.europa.eu>.

³⁰ Sk. ietekmes novērtējuma II pielikumu, kur sniegti *ACSH* atzinumu kopsavilkumi un ierosinātās AER visām vielām.

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulas (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.) 77. panta 3. punkta c) apakšpunkts paredz, ka Komisija var prasīt atzinumu par jebkuras vielas drošumu, tostarp darba aizsardzības aspektā.

Par šajā priekšlikumā apskatītajām vielām zinātnisko atzinumu sniedza *SCOEL* (par kadmiju un tā neorganiskajiem savienojumiem, beriliju un tā neorganiskajiem savienojumiem, formaldehīdu) un *RAC* (par arsēnskābi un tās sāļiem, par neorganiskajiem arsēna savienojumiem un par *MOCA*).

Tas atbilst rezultātiem, kas gūti *REACH REFIT* novērtējumā³², kura mērķis bija racionalizēt zinātniskās konsultēšanās procesu. Turklāt Komisijas 2018. gada 5. marta Paziņojumā par *REACH* darbību³³ ierosināts nostiprināt *RAC* lomu zinātnisko atzinumu sniegšanā par arodekspozīcijas robežvērtībām.

Šā priekšlikuma sagatavošanas gaitā abas komitejas novērtēja ķīmisko vielu ietekmi uz darbinieku veselību, balstoties uz pamatīgiem zinātniskiem pierādījumiem. Tās palīdzēja Komisijai novērtēt jaunākos pieejamos zinātniskos datus un ierosināt arodekspozīcijas robežvērtības, kuras darbinieku aizsardzībai pret ķīmiskajiem riskiem jānosaka ES līmenī saskaņā ar Padomes Direktīvu 98/24/EK un grozāmo direktīvu.

Ietekmes novērtējums

Šo priekšlikumu pamato ietekmes novērtējums. Ietekmes novērtējuma ziņojumu pārskatīja Regulējuma kontroles padome, un 2018. gada 23. februārī tika sniegts pozitīvs atzinums³⁴.

Attiecībā uz katru no pieciem kancerogēniem tika aplūkoti šādi dažādu robežvērtību varianti un/vai piebildes (“āda”, “ādas un elpceļu sensibilizācija”).

- Pamatscenārijs, kas neparedz nekādu ES rīcību attiecībā ne uz vienu no šīs ierosmes aptvertajām ķīmiskajām vielām (1. variants).
- Papildus pamatscenārijam tika izvērtēta iespēja AER noteikt vai nu tādā līmenī, kā to ierosinājusi *ACSH*, vai kādā citā līmenī (piemēram, stingrākā no dalībvalstu ievērotajām vērtībām).

Vairāki citi varianti tika atmetti jau sākumā, jo tie bija vai nu nesamērīgi, vai nepietiekami efektīvi priekšlikuma mērķu sasniegšanā; *inter alia* te var minēt šādus variantus: aizliegt kancerogēniskas ķīmiskas vielas; nodrošināt nozarspecifisku zinātnisko informāciju un vadlīnijas, kas palīdzētu darba devējiem izpildīt direktīvā noteiktos pienākumus; ierosināt tirgus instrumentus (subsīdijas, nodokļu atvieglojumi vai sociālās apdrošināšanas iemaksu samazinājumi) nolūkā motivēt uzņēmumus izpildīt darba aizsardzības noteikumus; veicināt nozaru pašregulējumu, piemēram, īstenot brīvprātīgas produktu pārvaldības programmas vai autonomas sociālo partneru vienošanās; AER regulēt ar citiem ES instrumentiem (piem., *REACH* regulu); tieši pārņemt visstingrākās nacionālās AER.

Par katru ķīmisko vielu tika veikta dažādo politikas variantu ekonomiskās, sociālas un vidiskās ietekmes analīze. Pētījuma rezultāti ir izklāstīti šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā. Politikas variantus salīdzināja un vēlamo variantu izraudzījās, pamatojoties uz šādiem kritērijiem: efektivitāte, lietderība un saskaņotība. Izmaksas un ieguvumus aprēķināja par 60 gadu periodu, ievērojot prognozēto vēža slimību radīto slogu

³² *REACH REFIT* novērtējums (2017. gada pārskats par *REACH*), plašāka informācija pieejama: https://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/review_en.

³³ COM(2018) 116 *final*.

³⁴ Regulējuma kontroles padomes atzinums ir pieejams <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>.

šajā pašā periodā, lai tiktu pienācīgi ņemts vērā vēža latentuma periods. Visi analītiskās izpētes posmi atbilda Labāka regulējuma pamatnostādņem³⁵.

Šajā priekšlikumā attiecībā uz visām ķīmiskajām vielām par vēlamo variantu tika izvēlēti no ACSH atzinumiem izrietošie pasākumi, tostarp trim vielām (kadmijs, berilijs un arsēnskābe) noteiktie pārejas periodi. Tomēr, ja kadmijam izvēlēto vērtību ieviestu nekavējoties, tas varētu negatīvi ietekmēt ļoti nedaudzas uzņēmējdarbības vienības un izraisīt attiecīgu darbvietu zudumu. ACSH ierosinātais septiņu gadu pārejas periods³⁶ palīdzētu šīs grūtības mazināt. Darba devēju interešu grupa pauda bažas, ka varētu būt tehniski sarežģīti uzreiz sasniegt berilijam izvēlēto vērtību. Tāpēc ACSH ierosināja piecu gadu pārejas periodu³⁷. Ja šīm vielām noteiktu pārejas periodu, kurā vērtība var būt augstāka, tas uzņēmumiem dotu iespēju sagatavoties pārmaiņām, pakāpeniski ieviest uzlabojumus, ieplānot vajadzīgos ieguldījumus un tādējādi izvairīties no slēgšanas vai darbvietu zudumiem. Vara kausēšanas nozarei varētu būt tehniskas grūtības ieviest izvēlēto, ASCH piedāvāto vērtību arsēnskābei³⁸, tāpēc būtu vajadzīgs pārejas periods. Pamatojoties uz minēto ierosinājumu analīzi, kā arī uz ārējā pētījumā iegūtiem datiem, Komisija uzskata par lietderīgu attiecībā uz šīm trim vielām noteikt pārejas periodu³⁹.

Ietekme uz darbiniekiem: politikas variants, kas izraudzīts attiecībā uz šīm piecām vielām, dotu vairākus ieguvumus: tiktu novērsti darba apstākļu izraisītas saslimšanas un vēža gadījumi, kas savukārt sniegtu naudā izsakāmus ieguvumus veselībai, un mazinātos tādas negatīvas sekas kā darbinieku un viņus aprūpējošo ģimeņu ciešanas, sliktāka dzīves kvalitāte vai pasliktinājusies labklājība.

Aplēses liecina, ka, pateicoties priekšlikuma pieņemšanai, ilgtermiņā vairāk nekā 1 miljons darbinieku ES būtu ieguvēji no labākas profilakses un aizsardzības pret arodekspozīciju kancerogēniskām un mutagēniskām vielām, kas var izraisīt dažāda veida vēzi (piem., plaušu, pūšļa, nieru, aizdegunes vēzis), un tiktu novērsti 22 000 saslimšanas gadījumi⁴⁰.

Ietekme uz darba devējiem: runājot par lielāko daļu kancerogēnu, paredzamās uzņēmumu izmaksas nebūtu lielas, jo būtu nepieciešamas tikai nelielas korekcijas īpašos gadījumos, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību. Priekšlikums arī neparedz nekādus papildu informācijas sniegšanas pienākumus un tādā nepalielinās administratīvo slogu uzņēmumiem. Turklāt ieguldījumi aizsargpasākumos palīdzēs uzņēmumiem izvairīties no izmaksām, kas saistītas ar personāla darba kavējumiem un mazāku darba ražīgumu veselības problēmu dēļ.

Ietekme uz dalībvalstīm/valstu iestādēm: tā kā darbinieku eksponētība bīstamām vielām rada nozīmīgas ekonomiskās izmaksas, šis priekšlikums arī palīdzēs mazināt dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmu finansiālos zaudējumus. Skatoties no ekonomikas

³⁵ https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_lv.

³⁶ ACSH, 2017: *Opinion on an EU Occupational Exposure Limit value for Cadmium and its inorganic compounds under Directive 2004/37/EC (CMD)*, pieejams: https://circabc.europa.eu/sd/a/937cca1a-c6ff-4a17-9d8a-6c7aa00107a9/Doc.663-17-EN_WPC%20Opinion%20Cadmium_Adopted%2031.05.2017%20.pdf.

³⁷ ACSH, 2017: *Opinion on an EU Occupational Exposure Limit value for Beryllium and its inorganic compounds under Directive 2004/37/EC (CMD)*, pieejams: https://circabc.europa.eu/sd/a/2d61770f-7b5d-45bc-b2b4-4c8460e78c93/Doc.662-17-EN_WPC_Opinion%20on%20Be_Adopted%2031.05.2017.pdf.

³⁸ ACSH, 2017: *Opinion on an EU Occupational Exposure Limit value for Arsenic acid and its salts as well as inorganic arsenic compounds in the scope of Directive 2004/37/EC (CMD)*, pieejams: https://circabc.europa.eu/sd/a/9813acc5-604a-49f9-9d4b-afaeceb12705/Doc.1334_01_EN_WPC_Opinion%20Arsenic_Adopted%2019102017.pdf.

³⁹ Skatīt 17. zemsvītras piezīmi.

⁴⁰ Skatīt 17. zemsvītras piezīmi.

perspektīvas, ES mēroga robežvērtību tvērums un piemērotība ir vienīgais pats svarīgākais faktors, kas nosaka, kurš sedz arodsaslimšanu radītās izmaksas.

Administratīvās un izpildes panākšanas izmaksas dalībvalstīs atšķirsies atkarībā no katras ķīmiskās vielas pašreizējā statusa katrā dalībvalstī, bet tām nevajadzētu būt nozīmīgām. Turklāt AER noteikšana ES līmenī dažās dalībvalstīs var samazināt nepieciešamību neatkarīgi novērtēt katru kancerogēnu, un tādējādi tiktu novērsta nelietderīga identisku uzdevumu atkārtošana.

Balstoties uz pieredzi, kas uzkrāta Vecāko darba inspektoru komitejas (*SLIC*) darbā, un ņemot vērā to, kā dažādās dalībvalstīs tiek organizēti izpildes pasākumi, maz ticams, ka jaunu robežvērtību ieviešanai direktīvā būs kāda ietekme uz inspicēšanas apmeklējumu vispārējām izmaksām. Tie lielākoties tiek plānoti neatkarīgi no šā priekšlikuma, bieži vien pēc attiecīgajā gadā saņemtajām sūdzībām un/vai saskaņā ar konkrētās iestādes pieņemto inspicēšanas stratēģiju, kas orientēta uz attiecīgajām nozarēm, kurās izmanto šīs ķīmiskās vielas. Turklāt jāpiebilst, ka AER, kas nosaka maksimālo ekspozīcijas līmeni, atvieglo inspektoru darbu, jo tā ir lietderīgs instruments atbilstības pārbaudēs.

Papildu administratīvās izmaksas varētu rasties saistībā ar nepieciešamību informēt un apmācīt iestāžu darbiniekus, kā arī pārskatīt atbilstības kontrolosarakstus. Tomēr šīs izmaksas ir nebūtiskas salīdzinājumā ar kopējām darbības izmaksām, ar ko saskaras valstu izpildes panākšanas iestādes.

Variantu salīdzinājums un izmaksu un ieguvumu analīze ļauj secināt, ka priekšlikums sasniedz noteiktos mērķus ar kopumā saprātīgām izmaksām un tāpēc ir lietderīgs.

Nav paredzams, ka zemāku AER dēļ pieaugs vielu nonākšana vidē, tāpēc priekšlikumam nav būtiskas vidiskas ietekmes.

Normatīvā atbilstība un vienkāršošana

Ietekme uz MVU

Šis priekšlikums neparedz mazāk stingru režīmu mikrouzņēmumiem vai MVU. Saskaņā ar direktīvu MVU nav atbrīvoti no pienākuma novērst vai līdz minimumam samazināt riskus, kas izriet no arodekspozīcijas kancerogēniem vai mutagēniem.

Daudziem šā priekšlikuma aptvertajiem kancerogēniem valstu līmenī jau ir noteiktas AER, pat ja to līmenis dalībvalstīs atšķiras. Šajā priekšlikumā paredzēto robežvērtību noteikšanai nevajadzētu ietekmēt MVU, kas reģistrēti/atrodas dalībvalstīs, kuru nacionālās robežvērtības ir vai nu vienādas ar ierosinātajām vērtībām, vai zemākas par tām. Tomēr būs novērojama ekonomiska ietekme tajās dalībvalstīs (un uz tur reģistrētajiem ekonomikas dalībniekiem), kurās pašlaik attiecībā uz priekšlikumā ietvertajiem kancerogēniem ir noteiktas augstākas arodekspozīcijas robežvērtības.

Runājot par lielāko daļu kancerogēnu, ietekme uz uzņēmumu (tostarp MVU) pamatdarbības izmaksām būs ierobežota, jo būs vajadzīgi vien nelieli pielāgojumi, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību. Priekšlikums arī neparedz nekādus papildu informācijas sniegšanas pienākumus un nepalielinās administratīvo slogu uzņēmumiem. Bez tam attiecībā uz dažām vielām ir noteikti pārejas periodi, un tas palīdzēs MVU novērst jebkādas specifiskas tehniskas grūtības un pietiekami savlaicīgi plānot ieguldījumus.

Ietekme uz ES konkurētspēju vai starptautisko tirdzniecību

Riska novēršana un drošāku un veselīgāku apstākļu veicināšana darbavietā ir svarīgs aspekts, lai ne vien uzlabotu darbavietu kvalitāti un darba apstākļus, bet arī veicinātu konkurētspēju. Darbinieku veselības saglabāšanai ir tieša un izmērāma pozitīva ietekme uz darba ražīgumu, turklāt tā veicina sociālā nodrošinājuma sistēmu ilgtspēju. Šā priekšlikuma noteikumu īstenošana pozitīvi ietekmētu konkurenci vienotajā tirgū. Konkurētspējas atšķirības starp uzņēmumiem, kas atrodas dalībvalstīs, kur noteiktas atšķirīgas nacionālās robežvērtības, var samazināt, nosakot ES mēroga robežvērtības šīm ķīmiskajām vielām.

Priekšlikumam nevajadzētu būtiski ietekmēt ES uzņēmumu ārējo konkurētspēju. Lai gan trešās valstis ir noteikušas virkni dažādu ekspozīcijas robežvērtību, izvēlētās robežvērtības nav pretrunā starptautiskajai praksei (piem., ASV, Kanādā, Japānā, Dienvidkorejā un Austrālijā).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nav vajadzīgs papildu budžets un personāla resursi ES budžetam vai ES izveidotajām struktūrām.

5. CITI ELEMENTI

Īstenošanas plāni un monitoringa, novērtēšanas un ziņošanas kārtība

Ir paredzēts arodslimību un arodekspozīcijas izraisīta vēža gadījumu skaita monitorings, izmantojot pieejamos datu avotus⁴¹, kā arī to izmaksu monitorings, kas šādu saslimšanas gadījumu dēļ radušās ekonomikas dalībniekiem (piemēram, ražīguma zudums) un sociālā nodrošinājuma sistēmām.

Noteikto robežvērtību transponēšana tiks pārbaudīta divposmu atbilstības novērtēšanā (transponēšanas un izpildes pārbaudes). Ierosināto grozījumu praktiskā īstenošana tiks novērtēta Direktīvas 89/391/EEK 17. panta a) punktā paredzētās periodiskās novērtēšanas ietvaros. Piemērošanu un izpildi uzraudzīs valstu iestādes, jo īpaši valstu darba inspekcijas.

ES līmenī Vecāko darba inspektoru komiteja (*SLIC*) arī turpmāk informēs Komisiju par visām praktiskajām problēmām Direktīvas 2004/37/EK īstenošanā, tostarp par grūtībām ievērot saistošās robežvērtības. *SLIC* arī turpmāk izvērtēs paziņotos gadījumus, apmainīsies ar informāciju un paraugpraksi un vajadzības gadījumā izstrādās palīgriekus (piemēram, norādījumus) izpildes panākšanai.

Paskaidrojoši dokumenti (direktīvām)

Dalībvalstīm jānosūta Komisijai to valsts noteikumu teksts, ar kuriem tiek transponēta šī direktīva, un šo noteikumu un direktīvas atbilstības tabula. Ir vajadzīga skaidra informācija par jauno noteikumu transponēšanu, lai nodrošinātu atbilstību priekšlikumā noteiktajām minimālajām prasībām. Ar paskaidrojošu dokumentu sniegšanu saistītais prognozētais papildu administratīvais slogs nav nesamērīgs (tas ir vienreizējs pienākums, un tā īstenošanā nebūtu

⁴¹ Te ietilpst: *Eurostat* apkopotie dati par arodslimībām, kā arī par citām arodveselības problēmām un saslimšanām saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1338/2008; dati, ko dalībvalstis sniegušas valstu ziņojumos par ES arodveselības un darba aizsardzības *acquis* īstenošanu, kuri iesniegti saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 17. panta a) punktu; un dati, ko darba devēji paziņojuši kompetentajām valstu iestādēm par vēža slimību gadījumiem, kuri saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi identificēti kā gadījumi, kas izriet no arodekspozīcijas kancerogēniem vai mutagēniem, kā noteikts Direktīvas 2004/37/EK 14. panta 8. punktā, un kas ir pieejami Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2004/37/EK 18. pantu.

jāiesaistās daudzām organizācijām). Paskaidrojošos dokumentus visefektīvāk var sagatavot tieši dalībvalstīs.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir ierosināts, ka dalībvalstīm Komisija par saviem transponēšanas pasākumiem jāinformē, iesniedzot vienu vai vairākus dokumentus, kuros izskaidrota saikne starp direktīvas komponentiem un valsts transponēšanas instrumentu attiecīgajām daļām.

Konkrētu priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums

1. pants

III pielikuma saistošo ES līmeņu robežvērtību saraksts tiek papildināts ar piecām jaunām vielām, turklāt attiecībā uz *MOCA* norāda piebildi “āda”, attiecībā uz formaldehīdu — piebildi “ādas sensibilizācija” un attiecībā uz beriliju un tā neorganiskajiem savienojumiem — piebildi “ādas un elpceļu sensibilizācija”.

2. līdz 4. pants

Direktīvas 2.–4. pantā ietverti ierastie noteikumi par transponēšanu dalībvalstu tiesību aktos. 3. pantā minēts direktīvas spēkā stāšanās datums.

Pielikums

Pielikumā izmantotais termins “robežvērtība” ir definēts direktīvas 2. panta c) apakšpunktā. Robežvērtības attiecas uz ekspozīciju ieelpošanas rezultātā un apraksta, kāda ir konkrētas ķīmiskās vielas maksimālā koncentrācija gaisā, kurai vidēji ir pieļaujams eksponēt darbiniekus noteiktā laika periodā.

Piebildi “āda” norāda vienai ķīmiskai vielai, proti, *MOCA*, jo *RAC* ir novērtējusi, ka dermālā absorbcija varētu būtiski palielināt kopējo šīs vielas koncentrāciju organismā un attiecīgi vairot bažas par iespējamo ietekmi uz veselību. Piebilde “āda” norāda, ka ir iespējama būtiska uzņemšana caur ādu. Piebildi “ādas sensibilizācija” norāda divām ķīmiskām vielām, proti, formaldehīdam un berilijam, jo *SCOEL* ir novērtējusi, ka eksponētība šīm vielām var izraisīt nelabvēlīgas ādas reakcijas. Piebildi “elpceļu sensibilizācija” norāda vienai ķīmiskai vielai, proti, berilijam un tā neorganiskajiem savienojumiem, jo *SCOEL* ir novērtējusi, ka eksponētība šīm vielām var izraisīt nelabvēlīgas elpceļu reakcijas. Darba devējiem ir pienākums ņemt vērā šādas piebildes, veicot riska novērtējumu un īstenojot preventīvos un aizsardzības pasākumus attiecībā uz konkrētu kancerogēnu vai mutagēnu saskaņā ar direktīvu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,**ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu saistībā ar 153. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁴²,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Gēteborgā 2017. gada 17. novembrī proklamētā Eiropas sociālo tiesību pīlāra⁴³ 10. princips paredz, ka ikvienam darbiniekam ir tiesības uz veselīgu, drošu un labi pielāgotu darba vidi. Tiesības uz augsta līmeņa veselības aizsardzību un drošību darbā, kā arī uz tādu darba vidi, kas ir pielāgota darbinieku profesionālajām vajadzībām un dod viņiem iespēju pildzināt savu dalību darba tirgū, ietver arī tiesības uz aizsardzību pret kancerogēniem un mutagēniem darbavietā.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK⁴⁴ mērķis ir aizsargāt darbiniekus pret veselības un drošības risku, ko rada eksponētība kancerogēniem vai mutagēniem darbavietā. Direktīvā 2004/37/EK, izmantojot vispārēju principu sistēmu, kas dalībvalstīm ļauj nodrošināt konsekventu minimālo prasību piemērošanu, ir paredzēta konsekventa aizsardzība pret risku, kas ir saistīts ar kancerogēniem un mutagēniem. Svarīgas sastāvdaļas vispārējā sistēmā, kas ar Direktīvu 2004/37/EK izveidota darbinieku aizsardzībai, ir saistošas arodekspozīcijas robežvērtības, kas noteiktas, balstoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskiem un tehniskiem datiem, ekonomisko iespējamību, rūpīgu sociālekonomiskās ietekmes novērtējumu, kā arī ekspozīcijas mērījumu protokolu un metožu pieejamību darbavietā. Direktīvā 2004/37/EK paredzēto minimālo prasību mērķis ir aizsargāt darbiniekus Savienības līmenī. Dalībvalstis var noteikt stingrākas saistošas arodekspozīcijas robežvērtības.
- (3) Arodekspozīcijas robežvērtības ir daļa no Direktīvā 2004/37/EK paredzētās riska pārvaldības. Pienākums nodrošināt atbilstību minētajām robežvērtībām neskar citus

⁴² [OV C, ..., lpp.](#)

⁴³ Eiropas sociālo tiesību pīlārs, 2017. gada novembris, https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_lv.

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) ([OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.](#)).

darba devēju pienākumus, kas noteikti atbilstīgi Direktīvai 2004/37/EK, jo īpaši pienākumus samazināt kancerogēnu un mutagēnu izmantošanu darbavietā, novērst vai samazināt darbinieku eksponētību kancerogēniem vai mutagēniem un paredzēt šādā nolūkā īstenojamus pasākumus. Minētajiem pasākumiem, ciktāl tas tehniski ir iespējams, vajadzētu ietvert kancerogēna vai mutagēna aizstāšanu ar tādu vielu, maisījumu vai procesu, kas darbinieka veselībai nav bīstams vai ir mazāk bīstams, noslēgtas sistēmas vai citu tādu pasākumu izmantošanu, kas paredzēti, lai samazinātu darbinieku eksponētības līmeni. Šajā ziņā ir svarīgi ņemt vērā piesardzības principu, jo īpaši gadījumos, kad pastāv neskaidrības.

- (4) Vairumam kancerogēnu un mutagēnu nav zinātniski iespējams noteikt līmeņus, kurus nepārsniedzot, eksponētībai nebūtu nelabvēlīgas ietekmes. Lai gan ar to, ka atbilstīgi Direktīvai 2004/37/EK darbavietā tiek noteiktas kancerogēnu un mutagēnu robežvērtības, netiek pilnībā novērsts risks, ko darbinieku veselībai un drošībai rada eksponētība kancerogēniem vai mutagēniem darbā (atlikušais risks), tādējādi tomēr tiek veicināta šādas eksponētības radītā riska būtiska samazināšanās pakāpeniskā un mērķtiecīgā veidā, ievērojot Direktīvu 2004/37/EK. Citiem kancerogēniem un mutagēniem var būt zinātniski iespējams noteikt tādus līmeņus, kurus nepārsniedzot, eksponētībai nebūtu nelabvēlīgas ietekmes.
- (5) Maksimālie arodekspozīcijas līmeņi dažiem kancerogēniem vai mutagēniem tiek noteikti, paredzot robežvērtības, kuras atbilstīgi Direktīvai 2004/37/EK nedrīkst pārsniegt.
- (6) Šī direktīva stiprina darbinieku veselības un drošības aizsardzību darbavietā. Direktīvā 2004/37/EK būtu jānosaka jaunas robežvērtības, ņemot vērā pieejamo informāciju, tostarp jaunus zinātniskos un tehniskos datus un uz pierādījumiem balstītu paraugpraksi, metodes un protokolus eksponētības līmeņu mērīšanai darbavietā. Ja iespējams, minētajā informācijā būtu jāiekļauj dati par atlikušo risku darbinieku veselībai, ieteikumi, ko sagatavojusi Zinātniskā komiteja jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā (*SCOEL*), atzinumi, ko sagatavojusi Eiropas Ķīmikāliju aģentūras (*ECHA*) Riska novērtēšanas komiteja (*RAC*), un atzinumi, ko sagatavojusi Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēja komiteja (*ACSH*). Informācija par atlikušo risku, kas tiek darīta publiski pieejama Savienības līmenī, ir ļoti noderīga turpmākajā darbā, kura mērķis ir ierobežot risku, ko rada arodekspozīcija kancerogēniem un mutagēniem. Šādas informācijas pārredzamība būtu jāveicina arī turpmāk.
- (7) Lai nodrošinātu iespējami labāko aizsardzību, ir jāaplūko arī citi visu kancerogēnu un mutagēnu absorbcijas ceļi, ne tikai ieelpošana, tostarp iespēja, ka tie tiek uzņemti caur ādu. Šajā direktīvā paredzētie grozījumi Direktīvas 2004/37/EK III pielikumā ir vēl viens solis ilgstošākā tās atjaunināšanas procesā.
- (8) Novērtējums par šajā priekšlikumā apskatīto kancerogēnu ietekmi uz veselību ir balstīts uz *SCOEL* un *RAC* zinātniskajiem atzinumiem.
- (9) *SCOEL*, kuras darbību reglamentē Komisijas Lēmums 2014/113/ES⁴⁵, palīdz Komisijai, proti, konstatēt, izvērtēt un detalizēti analizēt jaunākos pieejamos zinātniskos datus un ierosina arodekspozīcijas robežvērtības darbinieku aizsardzībai pret

⁴⁵ Komisijas 2014. gada 3. marta Lēmums, ar ko izveido Zinātnisko komiteju jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā un atceļ Lēmumu 95/320/EK (OV L 62, 4.3.2014., 18. lpp.).

ķīmiskajiem riskiem, kas jānosaka Savienības līmenī atbilstīgi Padomes Direktīvai 98/24/EK⁴⁶ un Direktīvai 2004/37/EK.

- (10) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006⁴⁷ RAC sniedz atzinumus ECHA par ķīmisko vielu radīto apdraudējumu cilvēka veselībai un videi. Šā priekšlikuma kontekstā RAC sniedza atzinumu, kas prasīts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 77. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- (11) Kadmijs un daudzi tā neorganiskie savienojumi atbilst kritērijiem, lai tos saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēniem (1.B kategorija), tāpēc tie ir kancerogēni Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir lietderīgi noteikt robežvērtību minētajai kancerogēnu grupai. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību kadmijam un tā neorganiskajiem savienojumiem, uz ko attiecas Direktīvas 2004/37/EK darbības joma. Turklāt kadmijs, kadmija nitrāts, kadmija hidroksīds un kadmija karbonāts ir identificēti kā “vielas, kas rada ļoti lielas bažas” (SVHC) saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 57. panta a) punktu un ir iekļauti minētās regulas 59. panta 1. punktā minētajā to vielu kandidātu sarakstā, kurām saskaņā ar REACH regulu ir jāsaņem atļauja.
- (12) Kadmijam noteikto robežvērtību 0,001 mg/m³ dažās nozarēs tuvākajā laikā varētu būt grūti ievērot. Tādēļ būtu jāievieš septiņu gadu pārejas periods, kurā būtu jāpiemēro robežvērtība 0,004 mg/m³.
- (13) Berilijs un vairums tā neorganisko savienojumu atbilst kritērijiem, lai tos saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēniem (1.B kategorija), tāpēc tie ir kancerogēni Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Berilijam ne tikai piemīt kancerogēniskas īpašības, bet tas izraisa arī beriliozi un hipersensitivitāti pret beriliju. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību minētajai kancerogēnu grupai. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību berilijam un neorganiskajiem berilija savienojumiem, uz ko attiecas Direktīvas 2004/37/EK darbības joma, un norādīt piebildi par ādas un elpceļu sensibilizāciju.
- (14) Berilijam noteikto robežvērtību 0,0002 mg/m³ dažās nozarēs tuvākajā laikā varētu būt grūti ievērot. Tādēļ būtu jāievieš piecu gadu pārejas periods, kurā būtu jāpiemēro robežvērtība 0,0006 mg/m³.
- (15) Arsēnskābe un tās sāļi, kā arī vairums neorganisko arsēna savienojumu atbilst kritērijiem, lai tos saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēniem (1.A kategorija), tāpēc tie ir kancerogēni Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir lietderīgi noteikt robežvērtību minētajai kancerogēnu grupai. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību arsēnskābei un tās sāļiem, kā arī neorganiskajiem arsēna savienojumiem, uz ko attiecas Direktīvas 2004/37/EK darbības joma. Turklāt arsēnskābe, diarsēna pentaoksīds un diarsēna trioksīds ir identificēti kā “vielas, kas

⁴⁶ Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīva 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā (Četrpadsmitā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) ([OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.](#)).

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulas (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.) 77. panta 3. punkta c) apakšpunkts paredz, ka Komisija var prasīt atzinumu par jebkuras vielas drošumu, tostarp darba aizsardzības aspektā.

rada ļoti lielas bažas” (*SVHC*) saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 57. panta a) punktu un ir iekļauti minētās regulas XIV pielikumā, kas nozīmē, ka pirms to izmantošanas ir jāsaņem atļauja.

- (16) Arsēnskābei noteikto robežvērtību $0,01 \text{ mg/m}^3$ vara kausēšanas nozarē tuvākajā laikā varētu būt grūti ievērot, tādēļ būtu jāievieš divu gadu pārejas periods.
- (17) Formaldehīds atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Tas ir lokālas iedarbības genotoksisks kancerogēns. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt ilgtermiņa un īstermiņa robežvērtību minētajam kancerogēnam. Formaldehīds ir arī ādas kontaktalerģēns (ādas sensibilizators). Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību formaldehīdam un pie tā norādīt piebildi par ādas sensibilizāciju. Turklāt pēc Komisijas pieprasījuma *ECHA* pašlaik vāc informāciju, lai novērtētu iespējamo eksponētību formaldehīdam un formaldehīda izdalītājiem darbavietā, tostarp attiecībā uz rūpnieciskiem un profesionāliem lietojumiem⁴⁸.
- (18) 4,4'-metilēn-bis-(2-hloranilīns)(*MOCA*) atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Konstatēts, ka ir iespējama būtiska *MOCA* uzņemšana caur ādu. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību *MOCA* un pie tā norādīt piebildi par uzņemšanu caur ādu. Turklāt tas ir identificēts kā “viela, kas rada ļoti lielas bažas” (*SVHC*) saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 57. panta a) punktu un ir iekļauts minētās regulas XIV pielikumā, kas nozīmē, ka pirms tā laišanas tirgū ir jāsaņem atļauja. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību *MOCA*.
- (19) Komisija ir apspriedusies ar *ACSH*. Turklāt Komisija ir organizējusi divposmu apspriešanos ar darba devējiem un darba ņēmējiem Savienības līmenī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 154. pantu. *ACSH* ir pieņēmusi atzinumus par visām šajā priekšlikumā apskatītajām prioritārajām vielām un ierosinājusi saistošas arodekspozīcijas robežvērtības katrai no tām, un atbalsta attiecīgu piebilžu norādīšanu pie dažām vielām⁴⁹.
- (20) Šajā direktīvā ir ņemtas vērā pamattiesības un ievēroti principi, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tiesības uz dzīvību un tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem, kas paredzētas attiecīgi tās 2. un 31. pantā.
- (21) Lai efektīvi aizsargātu darbiniekus, šajā direktīvā noteiktās robežvērtības ir regulāri jāpārskata, lai nodrošinātu saskanību ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006⁵⁰, jo īpaši, lai ņemtu vērā mijiedarbību starp Direktīvā 2004/37/EK noteiktajām robežvērtībām un atvasinātajiem bīstamo ķīmikāliju beziedarbības līmeņiem, kas noteikti minētajā regulā.

⁴⁸ https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/formaldehyde_cion_reqst_axvdossier_en.pdf/11d4a99a-7210-839a-921d-1a9a4129e93e

⁴⁹ Ar atzinumu pilnu tekstu var iepazīties *CIRCA-BC*, <https://circabc.europa.eu>.

⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK ([OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.](#)).

- (22) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, uzlabot darba apstākļus un aizsargāt darbinieku veselību pret konkrētiem riskiem, ko rada eksponētība kancerogēniem un mutagēniem, nevar pietiekami sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (23) Šīs direktīvas īstenošanas gaitā dalībvalstīm būtu jāvairās administratīvus, finansiālus vai juridiskus ierobežojumus noteikt tādā veidā, kas kavētu mazo un vidējo uzņēmumu izveidi un attīstību. Tāpēc dalībvalstis tiek aicinātas novērtēt savu transponēšanas aktu ietekmi uz MVU, lai pārlicinātos, ka ietekme uz MVU nav nesamērīga, īpašu uzmanību veltot mikrouzņēmumiem un administratīvajam slogam, un publicēt šādu novērtējumu rezultātus.
- (24) Ņemot vērā to, ka šī direktīva attiecas uz darbinieku veselības un drošības aizsardzību darbavietā, tā būtu jātransponē ne vēlāk kā divus gadus pēc tās stāšanās spēkā.
- (25) Tādēļ Direktīva 2004/37/EK būtu attiecīgi jāgroza,
- IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2004/37/EK III pielikumu groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz [divi gadi...]⁵¹. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.
Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.
2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus valsts tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

⁵¹ Divi gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā
priekšsēdētājs*